

den Dag idag; og man har erkjendt, at den er tilstede, gennem Loven af 1861, hvilken gaar ud paa at fremme Salget af Fæstegods netop derved, at det tillades at arrondere disse store Jordbrug, og denne Tilbøielighed vil vistnok vedblive at være tilstede. Der vil altsaa efter min Mening ved en saadan Statsfond, som fra Regjeringens Side er bragt i Forflag, ikke blot vindes, at man kan gjøre Noget for den uformuende Del af Befolkningen; men der vil ogsaa være skaffet en Garanti imod, at de smaa Eiendomme blive opkjøbt for at samles til store Jordbrug. Jeg skal slutte med at sige, at den mest betryggende Garanti for, at Bondestanden ikke skal forsvinde, vil efter min Mening ligge i et andet Lovforslags Gjennemførelse, der efter min Opfattelse staar i nær Slægt med det foreliggende, nemlig Lovforslaget om Lehn og Stamhuse. Naar det kunde lykkes at føre det ind i Livet, naar disse Jordieendomme blive Gjenstand for den frie Omsætning, og saaledes de Baand løses, der hidtil paa en kunstig Maade have holdt disse Eiendomme sammen, saa vil der være mindre Betænkelighed ved at løse de Baand, som hidtil have holdt de smaa Eiendomme sammen.

Winther: Jeg finder ikke Anledning til vidtløftig at udtale mig om dette Lovforslag, som vi Alle i det Væsentlige saa godt kende, men i Anledning af de Uttringer, som fremkom fra den ærede sidste Taler, vil jeg dog i Retfærdighedens Interesse bemærke for mit eget Vedkommende, at det ikke er min Skyld, at jeg ikke er Medforslagsstiller af dette Forslag. Jeg havde ondt at dele Ansvar med dem, som have indbragt dette, og jeg er dem Tak skyldig, fordi de have indbragt det. At dette skulde være et saa ubeløst Dieblif at komme med denne Sag, som det ærede Medlem, støttet til det berømte Blad „Socialisten“, vilde godtgjøre, skal jeg ikke gaa videre ind paa, men jeg skal dog bemærke, at jeg ikke tror, at hans Blad „Socialisten“ vilde have anset over denne Lov i den Retning, at det var Godseierne, der skulde beholde Fæstejorden. Det, vi Andre frygte for,

er jo, at Fæstebondejorden efterhaanden i Fæstebondejordsædeligheden skal glide over i Godseiernes Hænder, saaledes at der altsaa kun vil blive saa Jordbesiddere her i Landet, hvilket vi anse for en Ulykke, men det gjør det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg) ogsaa, saavidt jeg forstod ham. Jeg kan ikke antage, at han vilde faae Medhold hos Socialisten, naar han virkelig skulde have noget imod, at man nu først forsøgte at faae de Gaarde, der drives af Fæstebønderne over i de mindre Besidderes Hænder, forsaavidt man da bagesler har den Tanke, at man vil gjøre det Samme med Hensyn til de Huse, der haves i Fæste. Jeg erindrer ikke, om det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds i sin Tid stemte med mig for det Endringsforslag, jeg havde stillet til et af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) indbragt Lovforslag om Fæstes Overgang til Selveiendom, og hvori jeg foreslog, at denne Lov ogsaa skulde gives Anvendelse paa Huse; men efter hans Udtalelser idag maa jeg antage, at han har gjort det. Naar vi engang komme med Forslag om, at ogsaa Huse skulle overdrages til Selveiendom, gjør jeg altsaa Regning paa den største Understøttelse af denne berømte Surrif, og det glæder mig, at han idag har udtalt sig saa bestemt i denne Retning, at vi nu have det slaaet fast her i Thinget, at her er en Forbundsstælle for noget, jeg anser for retfærdigt, og som allerede i Stændernes Tid har været anset for retfærdigt, men som dog ikke hidtil har kunnet trænge igjennem. Vi have ikke engang kunnet sætte det igjennem, som her ligger for, hvori der dog kan paavises Rettigheder, fordi man, uagtet Tidernes Vret, ikke ganske har kunnet udvifte Betydningen af den ældgamle Ret for Fæstebondestanden. Vi have ikke engang kunnet faae en Lov om det, som det foreliggende Forslag angaar, sat igjennem, men dog skal det forekastes de ærede Forslagsstillere som en Bekreftelse, at de havde indbragt dette Forslag i Dieblifket. Det fore'ommer mig, at der ikke er noget Dieblif at spille overfor de Udtalelser og de Bevægelser, der netop ere fremkomne fra Godseiernes Side, og jeg skal i den Henseende nævne, hvad